

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26/I.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26/I.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo
Stane četrtletno: K 10.000
Za Jugoslavijo
četrtletno: 25 Din.
Posamezna številka 1000 kron

Leto IV.

Dunaj, 30. aprila 1924.

Št. 18.

Vladna kriza v Jugoslaviji.

Preko pet let je že poteklo, odkar so Slovenci, Hrvati in Srbi ustanovili lastno domovino. Začetka je šlo vse gladko in lepo složno, ali polagoma so se vsled napak vseh strank in voditeljev začele pojavljati dozdevno nepremostljive težkoče. Vlada za vlado je morala odstopiti, da imamo zaznamovati v tej kratki dobi petih let že dvanajstvo ministrstvo. Leto dni nobena vlada ni živela. Tudi sedaj se nahaja vlada v krizi, ki se vleče že preko mesec dni. —

Demokratska stranka (Davidovič) je združila v opozicijskem bloku vse stranke, ki so bile s samoradikalno Pašičevo vlado nezadovoljne. S tem trenutkom je nastal popolnoma nov položaj za vladno večino in skupščino, ki je mogla vladati samo vsled odsotnosti Radičevih poslancev. Demokratom se je posrečilo pritegniti v blok tudi Radičevce, še več, dosseglo se je overovljenje 20 Radičevih mandatorov. Radičevci so prišli v skupščino in prisegli na ustavo in kralju, in ko so predali še ostale poverilnice v overovljenje skupščinskemu predsedniku, se vlada ni pustila preglasovati in je podala ostavko. Kriza je bila tu.

Zopet je bil g. Pašič kot načelnik najmočnejšega parlamentarnega kluba poverjen s sestavo nove vlade. Iz zagate mu je pomagal g. Pribičević, ki se že dalj časa ni strinjal popolnoma s postopanjem demokratske stranke pod vodstvom g. Davidoviča, osobito vsled zveze z Radičevo stranko, ki se smatra za protidržavno. Izstopil je z 18 poslanci iz demokratske stranke in stvoril samostojno demokratsko stranko, ki se je izrekla za koalicijsko vlado in z izstopom precej oslabil opozicijski blok. Vlada je bila sicer na ta način sestavljena ali kriza še ne odstranjena, ker se je Radič odločil,

poslati vse svoje poslance v beograjsko skupščino z edinim namenom, da vrže vlado.

G. Radič je bil prvotno proti vidovdanski ustavi, proti kralju, proti sodelovanju v narodni skupščini itd. in za avtonomija odnosno hrvatsko republiko. Končno pa je vendar uvidel, da nič ne doseže, dokler bodo njegovi poslanci sedeli lepo doma in dokler bo Pašičeva vlada na krmilu. Bil je v Londonu, kjer je hotel vzbuditi zanimanje za hrvatsko republiko, ali Angleži so mu svetovali, naj gre v narodno skupščino v Beograd, ki je edina poklicana, da rešuje notranje spore. Celo njegovi pristaši so isto naglaševali, končno pa tudi opozicijske stranke.

In res so se pojavili lepega dne v skupščini skoro vsi poslanci Radičeve stranke. Vlada je zopet podala ostavko, nastala je zopet kriza, ki trenutno še traja. Medtem traja borba za verifikacijo ostalih mandatov Radičeve stranke dalje. Verifikacijski odbor jih je sicer verificiral proti volji vlade, ali g. Pašič je skupščino odgodil, da ne more izreči zadnje besede in potrditi verifikacijo. S tem bi opozicijski blok preglasoval vladne stranke in dobil v roke moč. Protesti opozicije proti odgoditvi skupščine so ostali brezuspešni. Sedanja vlada smatra, da pomeni vlada opozicijskega bloka nevarnost za državo, ker hoče najmočnejša stranka v bloku — Radičeva stranka — zrušiti državno jedinstvo in izpremeniti vidovdansko ustavo, tedaj uživotvoriti državnopravno obliko, ki bo popolnoma zrušila ugled države na znotraj in zunaj.

Ministrski svet se pridno posvetuje o položaju. Kako se bo kriza rešila je še povsem negotovo. Kralj še vedno sprejema načelnike klubov. Vendar se da sklenati iz raznih proglašev strank in priprav z volitve, da bo dobil g. Pašič volilni mandat in da bo narodna skupščina na prihodnji seji sprejela na znanje samo ukaz

o razpustu skupščine in razpisu novih volitev. Mogoče bodo bodoče volitve položaj nekoliko razčistile.

List stane od 1. aprila do 30. junija za:

Avstrijo	10.000 K
Jugoslavijo	25 D
Posamezna številka	1.000 K

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Med našo in nemško vlado se je sklenil dogovor, po katerem imajo brezposelni delavci avstrijski državljani v Nemčiji in obratno pravico do brezposelne podpore. — Mezna reforma dela vladi hude težave. Načrt se mora predložiti upnikom, ki bodo večje izdatke za uradnike dovolili, ako uvidijo, da gospodarstvo ta bremena še prenese, ali pa tudi ne. Vlada je tudi uvidela, da dosedanje postopanje pri odslavljanju uradnikov škoduje upravi in da se bo moralo postaviti tudi na drugo podlago. Jasno je postalo tudi, da se 100.000 uradnikov ne more odpustiti, kakor zahteva obnovitveni načrt. Odpustilo se jih je doslej 65.000.

Jugoslavija. Pogajanja z Madžarsko za rešitev še višjih vprašanj so se pričela. Rešiti je treba vprašanja predvojnih dolgov, državljanstva, delavskega zavarovanja in izmenjave umetnin in arhivov. — Država je postala za en parlamentarni klub bogatejši. Ustanovil se je klub nevtralcev, kateremu pripada 11 poslancev. — V Beograd sta došla dva angleška parlamentarca, da proučita možnost trgovskih od-

PODLISTEK

Joža Vereni:

Tam za goro zvezda sveti ...

(Pronatis prepovedan.)

Kako mil in mehak je zvok tvojih glasov, o sladka pesem slovenske zemlje! Zmagoslavno donijo, kakor kori kerubinov veličastne simfonije Beethovne, strastne in čarobne se vlivajo, kakor bajne južne noči, melodije italijanske, in tužna in v solzah porojena kriči silna pesem ruske stepe, a ti slovenska si mila, mila in sladka, kakor tvoj narod, ki ni velik in silen, a je dober in blag in mil kot Ti ...

Lani v pomladi je bilo ... Dih mladega solnca je poln vonjave, beli mandeljev cvet blišči, iz temnega listja se smehljajo oranže, mandarini in citrone. In rudeči zidovi blestijo v polni rožni lepoti. Med razvalinami minulih vekov ... O, kdor te je videl, večni Rim, v Tvoji pomladni krasoti, je blagoslovljen vse dni svojega življenja.

Stal sem pred kolosejem ... Kakor za večnost postavljeno, stoji to zidovje v svoji čudni samoti. Ali ga naj opišem? Ne, vsaka najslabša slika njegova je boljša nego najboljši opis. Rimski cesar Vespazijan ga je dal sezidati. 87.000

gledalcev je lahko sprejemal ta teater, to svetovno rimsko gledališče.

Kako rad sem zahajal na ta kraj in slonel visoko zgoraj na zadnji galeriji in gledal in premišljeval ta grandiozni ostanek poganskega svetovnega mesta. Tukaj zgoraj na galerijah se je zbiralo rimsko ljudstvo, tam spodaj so sedeli rimski cesarji in cesarice, senatorji in vojskovodje, visoki duhovniki in vestalke, vsi v beli obleki s purpurjem obrobljeni ... V areni tam pa so tulili afrikanski levi in razmesarjali kristjane. Kri rimskih deklet, ki so Kristusa bolj ljubile nego zemeljsko srečo, je rudečila to zemljo ... Da, tukaj na teh skalah sanja duša sanje, enako veličastne, kakor ob morskih bregovih, kakor na visokih vrhovih naših gora ...

A, namen moj ni o stari zgodovini pisati, začel sem vendar s slovensko pesmijo. Je čudno, da sem zabredel naenkrat tisočletja nazaj, kajne? A čutil se ne boš dolgo. Si li kedaj že bil v tujini in zaslišal čisto nepričakovano besede svoje domače vasi? Potem me boš razumel.

Bilo je že v poznem mraku, ko sem zapuščal to razvalino. Luna je že razsvetljevala staro zidovje, vse je bilo tiho, sam sem bil, kakor na kaki paši. Ta samota je bila že raditega tako nenavadna in skrivnostna, ker si bil v par minutah lahko sredi vrvenja svetovnega mesta. Mislil sem, da sem sam, ko zasliši moje uho

piskanje. Mehka in sentimentalna melodija. Slušam, slušam, postajam pozoren, ali ni to naša pesem: Tam za goro zvezda sveti? ... Kdo neki piska našo pesem na piščalki, tukaj v tej tuji samoti? Oziram se okrog in zagledam poleg koloseja na gričku italijanskega vojaka, obrnjenega proti severu, proti goram, kjer ta zvezda sveti ... Še bolj sem se začudil. Imajo mogoče Italijani isto pesem, ali pa je vojak to vižo kje slišal in se naučil? Ko ga dojdem, ga vprašam italijanski, kakšna pesem je to? Ni me razumel, vprašam ga, kje je doma? „A Gorizia, signor.“ Torej tam mu je svetila zvezda večerna njegovega hrepenenja, in nadaljeval sem sedaj seveda slovensko. Ko je zaslišal prvi glas slovenske besede iz mojih ust, je snel čepico, jo vrgel v zrak in zavriskal od samega veselja ...

Kajne, čudna je zgodba človeškega roda! Tik koloseja je vojašnica in v njej se govori več slovenski in nemški kot italijanski, tako mi je pravil vojak. Tik koloseja ... Ali se spomniš, kako so pred davnimi tisočletji barbari iz severa stražili svetovni tron rimskih cesarjev? ...

Stal sem še nekaj časa, težko se je bilo ločiti od te samotne in tega gigantskega poslopja, ki je v mesečini še silnejše vplival. In bilo mi je kot bi čutil peroti Vsevečnega nad tem večnim mestom ... Duša moja je bila pokojna kakor v snu ...

Tam za goro zvezda sveti ...

nošajev z Angleško. — Do jugoslov.-francoske zveze menda ne pride, ker se smatra za nepotrebno, ko obstojajo med obema državama itak prijateljski odnošaji. Vesti o tem so vsaj malo prezgodnje.

Nemčija se nahaja v najhujšem volilnem boju, ki povzroča mnogo pretepov med pristajši posameznih strank. 23 strank je priglasilo kandidature, kar govori o veliki razcepljenosti, ki prekaša dosedanjo. Vpeljana je posebna vrsta glasovnic. Obstojale bodo samo uradne in bodo na glasovnicah označene stranke s par kandidati in poleg prazen krog. V enega izmed teh krogov bo napravil volilec rdeč križ, kar bo značilo, da je volil dotično stranko. — Naenkrat se opaža čudna pripravljenost za rešitev reparacijskega vprašanja, ki smo jo doslej zastoj iskali. Državna zveza industrijalcev je odobrila poročilo izvedencev kot pripravno za pogajanja. Zahteva pa gospodarsko in upravno neodvisnost Porurja in Porenja in varstvo proti odtoku denarja v inozemstvo. Medtem se vršijo že pogajanja za posojilo. V Ameriki se je ustanovil poseben bančni sindikat, ki bo pripravil polje za nemški kredit in poskušal doseči olajšave. Isti sindikat bo dal 5 milijonov dolarjev predujma. Na drugi strani se govori, da dobi 800 milijonov posojila, in sicer jih da 400 Amerika, 300 Angleška in 100 ostale države. Polagoma prihajajo tudi Nemci do spoznanja, da se tako težavna in važna vprašanja dajo trajno rešiti le mirnim potom.

Reparacije. Reparacijsko vprašanje se polagoma bliža končni rešitvi. Vse države se strinjajo s poročilom izvedencev in njih predlogi, vse so mnenja, da je treba ta ugodni trenutek izrabiti. Belgija sprejema poročilo brezpogojno. Theunis je odšel v Pariz in London, da se pogovori z zavezniki o odstotni razdelitvi nemških odplačil in mednarodnih dolgovi. Belgija se čuti pri sedanjih dobavah zapostavljeno in bi rada vedela, kakšno skupno svoto se od Nemčije misli zahtevati in koliko odpade na njo. Glavno pri stvari je, da tudi Francoska sprejema predloge s pridržkom, da sme Porurje zopet zasesti sama ali v zvezi z zavezniki, ako bi Nemčija ne plačevala redno ali se hotela na katerikoli način odtegniti obvezam.

Madžarska. Kakor znano, je skupščina sprejela predlog o sanaciji. Sedaj se vrše pogajanja za posojilo, ki bo znašalo 50 milijonov dolariev.

Helensko republiko so priznale doslej Francija, Zedinjene države, Belgija, Rumunska, Italija, Angleška, Turška in druge države bodo kmalu sledile. Skupščina je sprejela zakon o obrambi republike, veljaven za dobo 10 let.

Bolgarsko sobranje je sprejelo zakonski načrt, glasom katerega se amnestirajo udeleženci zemljoradniških in komunističnih nemirov v juniju in septembru 1923. Izvzetih pa je okrog 40 vodij in povzročiteljev teh gibanj in zaenkrat tudi ministri Radoslavovega kabineta.

Turško republikansko ustavo je angorska narodna skupščina v drugem čitanju sprejela. Tudi državni proračun za leto 1924. je pod streho. Narodna skupščina je odgodena do konca oktobra.

Nemiri v Mezopotamiji. Pripravlja se veliko gibanje med ljudstvom proti pogodbi, ki jo je sklenila Anglija z Mezopotamijo. Velika narodna skupščina je odklonila angleško pogodbo. Uporno ljudstvo je ob belem dnevu umorilo 2 poslanca in enega težko ranila, ki so bili pogodbi naklonjeni.

Rusija odločno odklanja povračilo starih dolgov Angliji, koje zahteva je vzbudila po vsej Rusiji splošno ogorčenje. Izgleda, da ni upanja v popoln sporazum med Anglijo in Rusijo.

Rumunska. Ker Rusi ne popuste od Besarabije, so Rumuni začeli iskati zaveznike. Predvsem so se obrnili na Francijo, da pomaga v slučaju ruskega vpada braniti mejo. Francozi poznajo slabo rumunsko vojaštvo, zato so v zadnjem trenutku odgodili podpis. Oni potrebujejo nekoga, ki bi za nje prelival kri. Predvsem pride zato v poštev Jugoslavija, katere

vojska je svetovno znana. Jugoslovanski listi so se postavili odločno na stališče, da ne kaže pošiljati Jugoslovane na morišče za rumunske interese proti slovanski Rusiji. Pisanje listov je napravilo na Ruse najboljši vtis. Obstojta upanje, da iz tega ne bo nič in da do take pogodbe ne pride. — Sedaj skušajo pridobiti Rumuni za svoje načrte Turke: zbližanje na politični in gospodarski osnovi kot protiutež ruske politike ob Črnem morju. Ministrski predsednik Bratianu in Izmael paša se sestaneta v Brussi. — Japonska je pogodbo z Rumunsko tudi odklonila, ker ima z Ameriko preveč dela. Rumunom menda res ne bo preostalo drugega kot vrniti Besarabijo Rusiji nazaj, ker imeti tako močnega sosedu, ki je sovražnik, ni prijetno.

Zveza narodov. Neodvisna delavska stranka v Yorku na Angleškem je sprejela resolucijo, ki priporoča zvezo vseh narodov v Evropi po vzoru Zedinjenih držav Amerike. Trenutek za sklicanje take konference smatra stranka za ugoden.

Za odpravo potnih listov. Društvu narodov je bil nedavno predložen predlog, naj se skliče mednarodna konferenca v svrhu ureditve vprašanja potnih listov in potnih vizumov. Konferenca naj bi sklenila, da se potni listi popolnoma odpravijo, ravnotako tudi potna viza. Med udeleženiimi državami naj se sklene medsebojna konvencija, po kateri bi bilo dovoljeno svobodno potovanje iz ene države v drugo.

DOMAČE NOVICE

Spodnje Krčanje. (Odmevi.) Zdaj so velikonočni prazniki lepi in krasni in veseli. — Volili smo 6. aprila Koroško slovensko stranko in volitev se nam je dobro obnesla, zato je pa tudi naš g. župnik prav hud na nas. Vsako leto se je blagoslovilo velikonočno jagnje pri Železniku, letos pa nič, ker ima na čuše g. župnik takšno jezo posebno zdaj, ko so „Freie Stimmen“ pisale, da pridejo Nemci (!) v Grebinj v cerkev; morda je celo radi tega vzel čušom sedeže v cerkvi. Za Slovence v Grebinju ni nič. Umrlemu dolgoletnemu cerkvenemu ključarju v Grebinju, ki je tako skrbel za cerkev, posebno za velik oltar se pri pogrebu ni privoščilo niti slovenske besede niti enega slovenskega očenaša kljub temu, da je vsa žlahta in vsi sosedi slovenski. Predobro si bomo zapomnili, da naš škof trpi take razmere proti izrečnim postavam kat. Cerkev, ki celo Indijancem privoščiči, a ne samo privoščič, celo ukazuje, da se božja služba vrši v domačem jeziku. Kdo nosi v takih razmerah odgovornost, če mladina noče v cerkev, če pobira nauke po gostilnah in tako moralno propada?! G. Leitner si misli: škof; ta pa: nezmožni Leitner in vest je — mirna. Ali je ta vest katoliška ali liberalno nacionalna, koga to briga!

Orličja vas pri Velikovcu. Hvala Bogu, da so volitve pri koncu. Pred volitvami so bili mestni prugarji vedno pred durmi, kamor si se ganil, so bili za teboj in na vse pretege agitirali za svojo Herrenpartei. Menda se že sami niso več spoznali kakšna je, mi pa dobro vemo, da je za kmeta in osobito za Slovence pogubonosna. Četudi so nam vse mogoče obljubljali ali za kmete in Slovence pa vendar nič ne storijo. Farbali so nas tudi z vzhodno železnico. Mogoče bo kdaj tekla preko naših krajev, a tako kmalu še ne. Mnogo se tudi pripoveduje, kako se jeze Velikovčani na g. dr. Petka, ker je bil izvoljen občinskim odbornikom, in kako so vozili in nosili reveže, uboge in bolnike skupaj, da rešijo slavo velikovskim purgarjem. Ako pa slučajno potrka kateri teh ubogih na usmiljeno srce teh gospodov, mora oditi navadno prazen. Kadar jih rabijo, tedaj jih najdejo.

Sele. Na velikonočni pondeljek se je vršila pri nas volitev župana. Izvoljen je bil z veliko večino oddanih glasov g. Ferdinand Pristovnik, krojaški mojster v Selah pri cerkvi, vobče spoštovan in priljubljen mož. Ker je občina zelo razsežna — od Zvrh. Kota do Homeliš rabiš dobrih 5 ur — je pač za vse najbolj pripravno, da biva župan v sredi občine. — Veliki teden se je vršil tu sv. misijon, ki se je končal z veličastno velikonočno procesijo. Kolikor je znano, je bil to prvi misijon v Selah.

Marija na Zili. Kakor strela se je razširila v soboto dne 12. t. m. pretresljiva vest, da Gašparjevega Tomaža iz Turdanič ni več med živimi. Šel je zjutraj zdrav in čil na delo, zvečer pa so pripeljali mrtvega domov. Delal je v Beljaku pri železnici in je pri premikanju vagonov izpodrsnil tako nesrečno, da je prišel med odbijače in bil na licu mesta mrtev. Marsikomu bo naš Tomaž Šnabl znan, posebno vojakom bivšega lovškega bataljona št. 8., pri katerem je služil sedem let, dobro v spominu onim, ki so se udeležili borbe pri Grodeku. Pogreb ponesrečenega je bil najlepši dokaz, kako je bil priljubljen ne samo pri ljudeh svoje vrste, temveč tudi pri predstojnikih. Na zadnji poti ga je spremljala požarna bramba, katere zvest član je bil Tomaž. Zapušča mlado ženo s 3 otroci. Ženi in Gašparjevi družini naše sožalje! Umrlemu pa naj bo Bog dober sodnik!

Šmihel pod Djekšami. (Smrt.) Žalostno Veliko noč smo imeli v Šmihelu, posebno pa Kogelnikova hiša. Odkar se spominjajo najstarejši ljudje, je bila pri Kogelniku stara slovenska krščanska družina Lobnikova. Na Veliko noč pa smo nesli k pogrebu zadnjega člana Lorenca Lobnika. Ni še imel 50 let in že gleda Abrahama. Nesreča ga je spremljala od zibelke do groba. Ker v mladosti ni imel pravega varuha, je kot 4leten fant padel in si razbil koleni. Komaj je bil 20 let, umrla sta je mati in oče. Kot hrom mladenič je moral prevzeti strmo in težavno kmetijo, da bi preživel svojo mladolletno sestro, ki se je pred vojno omožila in leta 1922. naglo umrla v najlepši dobi. Tudi Lorenc se je oženil l. 1902, pa pridna žena mu je takoj umrla; oženil se je drugič in tudi druga žena mu je umrla, da je ostal sam brez prave pomoči. Četudi je bil mož težek in imel le eno nogo za rabo, ni nikdar zanemarjal krščanske dolžnosti ob nedeljah. Šel je večkrat na božjo pot v Marijine Celje na Zg. Štajersko, z eno nogo in dvema policami, s procesijo, molil in prepeval Marijine pesmi. Z eno besedo, bil je mož, ki mu ni lahko para. Kljub vsem nadlogam in težavam vedno dobre volje in naravnost izurjen gospodar, dober sosed in blag mož, skrben oče edine svoje hčerke in velik dobrotnik ubogih zapuščenih otrok, ki jih je veliko preživljal. Prepričani smo, da mu je sv. Mihael v nebesih odtehtal najboljši del, katerega mu ne bo nihče odvzel.

Djekše. (Bela žena.) Ko so drugod pokali topiči in pevali zvonovi alelujo, je pel pri nas mrtvaški zvon smrtno žalostinko rajni Ani Rozenzopfovi, ženi sedanjega cerkovnika. Bila je razun v ožjem krogu tujka na celem svetu, na Djekšah in daleč naokrog pa dobro znana in spoštovana od vseh dobrih ljudi, velik trn v peti našim nemčurjem kot narodna Slovenka. Kot vneta kristjanka in dobra žena pač nikdar ni žalovala zavoljo nemčurskih napadov, katere je morala prestati sama, njen mož, sin in njeni hčerki od strani nemških nasilnežev. Leta 1919. bi skoraj nemška granata usmrtila njene sina. Trpela je vse voljno, četudi težko. Ko so Volksworovci najbolj streljali s strojnimi, je rekla, zdaj pa že Glačniku v Št. Štefanu krono pribijajo, in od tistega časa so jo nemčurji hudo sovražili in jo gonili z Djekš. Hvala Bogu, da je na Djekšah le malo takih ljudi in da se jih nihče ne boji. Tudi rajna Ana se jih ni bala, povsod je povdarjala pošteno, staro dješko krščansko in slovensko prepričanje, posebno pa se zavzemala za večjo čast božjo v cerkvi, kjer cerkovnik in žena nimata tako malo dela, posebno prej ko je bilo osem zvonov takorekoč v treh zvonikih. V miru go-spodovem naj počivajo Tvoji ostanki!

DRUŠTVENI VESTNIK

Društvo slovenskih diletantov v Borovljah. (Občni zbor.) Na splošno željo se je vršil v nedeljo 13. aprila t. l. ustanovni občni zbor „Društva slov. diletantov“ za Borovlje. Obisk je bil dovoljen. Po pozdravu sklicatelja je povzel besedo g. Vertič, ki je na kratko orisal delovanje slov. boroveljskih igralcev v pretekli dobi. Po čitanju pravil, ki so bile enoglasno prejete, se je izvolil predsednik in odborniki. Za predsednika je bil predlagan g. Vertič in za 8članski

odbor gospodje: Jak. Bizer, Franc Jamar, Josip Sušnik, Peter Krajner, Štefan Krajner, Hugo Fridl, gđc. Gusti Komploj in Mici Ibovnik. Članarina se je določila na 5000 K letno za redne člane in za podporne najmanj dvakratni znesek. „Društvo slov. diletantov“ ima predvsem namen, gojiti dostojno dramatično umetnost, v katerem bodo zastopani tudi bralni, pevski in godbeni odsek. Vabimo že sedaj prijatelje in somišljenike, da se po občnem zboru prav pridno prijavite ter na ta način omogočite uspešno društveno delovanje! Tajnik.

GOSPODARSKI VESTNIK

Pašno gospodarstvo.

Važna panoga našega gospodarstva je živinoreja. Za njeno povzdigo je potrebno stopnjevanje pridelka živinske hrane.

Veliko vlogo igrajo tu pašniki. Pašno gospodarstvo se je izkazalo kot potrebno za napredek živinoreje. Ni še dolgo tega, kar je veljalo pašno gospodarstvo za ekstenzivno gospodarstvo. Danes pa je obratno pašno gospodarstvo znak intenzivne živinoreje. Povzdiga živinoreje pa je nemogoča brez zvišanja pridelka živalske krme, torej povečanje ploskve za živinsko krmo v množinski in kakovostni smeri. Zato tudi skušajo vse države, ki se pečajo z živinorejo, čim bolj udomačiti in izpopolniti umestno obdelovanje pašnikov.

Za povečanje donosa pašnikov je mnogo preizkušenih sredstev. Glavno važnost je polagati na gojitev pašnikov s čiščenjem in gnojenjem. Vse to teži za izpremembo vzraslih rastlin; toda ta je največkrat enostranska in obstoja v glavnem v pospeševanju nekaterih vrst dobrih pašnih rastlin. Boljši rezultat se doseže z vsejanjem prikladne semenske mešanice. Toda to se sme zgoditi šele poleti, ko je paša že končana. Najboljši in najpopolnejši rezultat pa je mogoče doseči edinole na ta način, da se napravi nov, umetni pašnik.

Nov, umetni pašnik napravimo na sledeči način: Za pašnik določeno zemljišče jeseni prekopljeno in odstranimo vse rastlinske korenine. Potem pognojimo, najbolje s Tomaževo žlindro in kalijsko soljo. Na vsakih 100 kvadratnih metrov se vzame 6 do 8 kg Tomaževe žlindre in 3—4 kg kalijske soli. Spomladi se treba zemljo še enkrat prekopati in izbrati še ostale korenine. V času od srede maja do srede junija se potem poseje s semensko mešanico, ki bo dala vremenskim razmeram najprimernejši pašnik.

Koristnost pašnikov obstoja v glavnem v prihranku človeških delovnih sil in v zdravi naravni vzreji mlade živine. Danes je pravzaprav nemogoča racionelna vzgoja mlade živine brez paše, kajti edino le s pašo se okrepi zdravje živali in prihranijo stroški, da se izreja živine res izplača. Kajti vse drugačen je razvoj teleta, ki ga vzrejamo na paši, kakor pa onega, ki živi samo v hlevu.

Krma telet mora biti v prvih šestih mesecih kolikor mogoče in dopustno obilna, da teleta hitro rastejo in da dobe dobre oblike, ne da bi tvorilo pri tem preveč masti. Možnost, da žival zraste, je tem večja, čim mlajša je žival. Enomesečno tele se more zrediti z dobro krmo za 1 in pol odstotka svoje teže, enoletno tele le še pol odstotka in dveletno samo približno eno četrtino odstotka. Kolikor bolj se jača z dobrim krmljenjem v prvem letu energija rasti v mladosti, toliko dalj časa učinkuje ta tudi pozneje, ko pridejo take živali na pašo. Teleta je treba že zgodaj privaditi na suho krmljenje, ker povzroča to dobro preosnovno prebavljalnega aparata in ker dobijo mlade živali na ta način vitko, valjkasto telesno obliko, dočim povzročajo krmljenje s tekočo hrano razširjen in viseč trebuh, udrt hrbet, ovira razvoj prsnega koša itd. Takim živalim pozneje tudi paša ne koristi. Seveda bi pa bilo tudi nepravilno, če bi bila hrana mladih živali tako močna, da bi prišla potem teleta z močno plastjo tolsčice na pašo, kajti tako stanje omehkuži živali in nepotrebna tolsčoba bi se na paši vendar zopet izgubila. Čim mlajša so teleta, ko se nauče pasti, tem bolje uspevajo kasneje. Najracionalnejša priprava za pašo telet je poseben,

dobro zarašen ograjen prostor, kamor se pušajo še ne šest mesecev stara teleta, da se jim more dajati še potrebno močno hrano, kakor ovseni ali ječmenov zдроб.

Skrivnost cenene vzreje mlade živine leži v tem: mršavo živinčeta na pašo, debelo s paše. Dobro je, napraviti poskus glede prireje na paši. Najbolje nas pouči o prireji tale način: Zapomnimo si težo živinčeta, ko je staro šest mesecev, nato prirejo po prvi pašni perijodi, prirejo v sledeči zimi in prirejo v drugi pašni perijodi. Skupna prireja v vseh štirih perijodah nam pokaže korist, ki smo zjo dosegli s pašo. K—I.

Srebrni šiling. Novčni urad je že dogotovil precejšnjo množino kovanili novcev po 100, 200 in 1000 K. Finančno ministrstvo jih je nameravalo izročiti prometu začetkom letošnjega leta, kasneje pa je bilo sklenjeno, da se izda kovani denar obenem s kovanimi šilingi, kar se bo najbrž zgodilo začetkom poletja. Srebrni šiling bo meril v premeru 27 milimetrov. Na sprednji strani bo vtisnjen parlament, pod njim letnica 1924 in beseda „Republik Oesterreich“. Na nasprotni strani bo velika beseda šiling, nad njo v polkrogu dva hrastova lista.

Bogastvo Avstrije na industrijskih podjetjih in bankah. Avstrija je imela l. 1919 vsega skupaj 6283 industrijskih podjetij; v letu 1922 je to število zraslo na 7419 in se do polovice oktobra lanskega leta zopet zvišalo za 155 delniških družb, 5 bank in 685 d. z. o. z. Avstrija ima pri svojih 6 in pol milijona prebivalcih 16 velikih in 61 malih in srednjih bank, ki zaposlujejo okroglo 25 tisoč bančnih uradnikov s povprečno plačo uradnikov 3 milione kron in ravnateljev 15 do 20 milijonov kron na mesec. Zato pa plačujejo tudi 30 odstotkov obresti na posojila in zato je tudi glavni vir bančnih dohodkov spekulacija. Industrija, stalno pomnoževana — glavno v tekstilni in lesni stroki — stiskana od davčnega vijaka in visoke obrestne mere, seveda ni v rožnatem položaju; zato je bilo v febr. t. l. 120.000 brezposelnih in borza izkazuje stalni padec vseh papirjev. Pasivnost trgovske bilance hitro narašča radi zmanjšanja izvoza in zvišanja dovoza, predvsem luksuznega blaga, kar je za Dunajčane in njihovo beračenje po svetu za podporo dosti značilno.

Zaloge premoga. Kakor je razvidno iz poročil strokovnjakov, ima Avstrija premoga samo še za 100 let. Zato je pričakovati še znatnejšega izrabljanja vodnih sil, ki jih imajo alpske pokrajine dovolj na razpolago.

Proračun l. 1924. Ako primerjamo lanski proračun z letošnjim, ugotovimo, da se je storil velik korak naprej. Pri vrhovni upravi se je primanjkljaj zmanjšal za 29,5% ali 523,6 milijard kron, pri monopolni upravi se je čisti dohodek zvišal 46% ali 409 milijard K, pri zveznih podjetjih zmanjšalo doplačilo za 62,2% ali 63,1 milijard K, pri zveznih železnicah za 61,2% ali 762,9 milijard K in pri južni železnici za 25,5% ali 79 milijard. Skupen primanjkljaj je za 68,5% ali 1827,5 milijard K nižji kot lani. Navedene številke dobe tem večji pomen, ako se uvažuje, da so se plače osebja zvišale za 20% in obresti za posojila povišale za 399 milijard. Zanimivo je, da krijejo prvič primanjkljaj vrhovne uprave (1247 milijard) dohodki monopolov (1300,5 milijard), ostane celo prebitok 53,5 milijard. Sanacija sicer lepo napreduje ali vendar se proračun še zelo razlikuje od obnovitene načrta Društva narodov. Ta načrt določa, da sme znašati primanjkljaj prvo pol letje 1924 306,8 milijard, drugo pol letje pa mora zaznamovati prebitok 160,1 milijard, celoleten primanjkljaj tedaj 146,7 milijard kron; po proračunu pa znaša primanjkljaj v resnici 836,7 milijard. Dokler ne bo sanirano narodno gospodarstvo, tako dolgo bo državni proračun pasiven, ker je vir, ki ne vsahne.

Carina na cement. Po novi carinski tarifi bi se imela visoko zvišati carina na cement. Ker bi bili s tem vsi stanovi občutno prizadeti, so ugovarjali. Vlada bo sedaj ali pustila staro carinsko postavko ali pa predlagala majhen povišek.

Svetovna produkcija sladkorja. Iz Pariza poročajo, da je znašala v letu 1923—1924 svetovna proizvodnja sladkorja 10,886.000 ton proti 18,742.000 tonam v letu 1922—1923. Pora-

bilo se ga je v isti dobi 19,808.000 ton proti 19,360.000 tonam v prejšnjem letu.

Svetovna produkcija petroleja. V lanskem letu je dosegla produkcija petroleja doslej najvišjo številko, in sicer 1.010.995.000 barilov; l. 1922 854,809.000 in l. 1919 544,855.000 barilov. Amerika je spravila na dan 72,7% svetovne produkcije ali 735.000.000 barilov, Rusija 38, in Perzija 25 milijonov barilov.

Dunajski trg. Živina: voli 10.500—16.500, biki 10.500—14.500, krave 10.000—13.500, teleta 18.000—25.500, jagnjeta 20—50.000, koze 10.000, konji za klanje 6—13.000 K za kg žive teže; zaklana teleta 18—31.000, jagnjeta 12—31.000, kozlički 13—25.000, koze 4—10.000, ovce 8—20.000, mesne svinje 22—30.000, pitane svinje 22—28.000 K za kg. — Konji: lahki vzprežni 6—14 milijonov, težki 8—18 milijonov, kočijaški 6—14 milijonov kron. Krma: sladko seno 130—170.000, kislo seno 130—135.000, detelja 145—200.000, slama 110—140.000 K za metercent. Meso: goveje 18—42.000, zmrznjeno 16—25.000, telečje 22—46.000, zrezek 60—68.000, ovčje 24—32.000, kozličje 18—28.000, kozje 14—22.000, svinjsko 30—48.000, prekajeno 30—50.000 K za kg. — Jajce 1350—1700 K. Čajno maslo 70—80.000, namizno maslo 54—64.000, sirovo maslo za kuho 42—48.000, domača mast 36—38.000, ameriška 24—25.000, slanina 27—33.000, rastlinska mast 24—26.000, jedilno olje 22—28.000, olivno olje 34—48.000 K za kilogram. Perutnina: kokoši 38—50.000, golobi 14—16.000 K komad. Zelenjava: krompir 1800—3400, letošnji krompir 16—18.000, zelen grah 14—20.000, špinata 4—18.000, zelje 3—5600, hren 20—40.000, čebula 3400—5000, česen 3400—10.000, kislo zelje 2800—3200 K za kg. Sadje: jabolka 3400—14.000, orehi 14—28.000, zluščeni orehi 34—44.000, zluščeni lešniki 32—38.000, fige 8—16.000 K za kilogram.

Dunajska blagovna borza. Žito: pšenica 1 kg 3250—3350, rž 3100—3200, ječmen 3450—3600, oves 2700—2800, proso 2400—2500, kaša 4800—5200, fižol 6300—6500, grah 3500—4500, leča 5400—5800, ješpren 5400—7500 K. Krompir rumen 1 kg 2200—2300 K. Krma: polsladko seno 120—150.000, sladko seno 120—145.000, slama 72.000—75.000 K za metercent. Mlevski izdelki: pšenični zдроб 6100—6200, koruzni zдроб 4000—4100, pšenična moka „0“ 5700—5800, moka za kuho 4900—5000, krušna moka 4100—4200, ržena moka 4600—4700, pšenični otrobi 2100—2200, rženi otrobi 2000—2050 K za kilogram.

Tržne cene v Velikovcu dne 23/IV. 1924: pšenica 1 kg 3000—3100, rž 2600—2700, ječmen 3000, ajda 2200—2300, oves 2700—2800, krompir 1200 K. Svinje 25.000—30.000, prašiči 30.000 do 34.000, živina 10.000—12.000, ovce 5000 do 7000 K za kg žive teže.

Živinski sejem v Mariboru. Zadnji živinski sejem dne 22. aprila je bil glede razlike cen zelo zanimiv, ako se primerjajo cene (v oklepajih) iz zadnjega sejma. Cene v Din. Debeli voli 12—13 (12,50—13,25), poldebeli voli 11,25—12 (10,50—11,75), plemenski voli 10—11,25 (7—10), biki za klanje 7,50—12 (12,50), klavne krave 10—12 (12—13), plemenske krave 9—10 (9,50—11,50), krave za klobasarije 7—8,50 (6,25—9), molzne krave 9—11,50 (10) breje krave 9—11,50 (10) mlada živina 9—12,50 (10,25—13).

Dunajska lesna borza. Kupčija slaba. Ponujal se je mehki okrogli les od 24 cm v premeru po 230.000 K postavljen na postajo; rezani mehki les: štafli 26: 50, 4 do 6 m dolg po 580.000; javorjevi hlodi po 550.000, dobovi od 30 cm dalje po 800.000; hrusev rezani les po 1.300.000; bukova drva, suha 2.750.000 K franco nižjeavstr. postaja.

Borza. Dunaj 28. IV. Dolar 70 460, milijarda nemških mark 15,60, funt šterling 309.300, franc. frank 4585, lira 3180, dinar 872, 10.000 poljskih mark 75, švic. frank 12.585, češka krona 2070, ogrska krona 0,82 avstr. kron.

Curih, 28. IV. Avstr. krona 0,00795, dinar 7,025, franc. frank 36,50, lira 25,20, češka krona 16,55, ogrska krona 0,0075 cent.

Zbirajte za tiskovni sklad!

ZA SLOVENSKE GOSPODINJE

Limona. Limona ali citriona raste v južnih krajih, kjer je solnce večno toplo in je zemlja vse leto cvetličan raj. Vendar pa pozna že tudi pri nas limono vsak otrok in razumna gospodinja jo uporablja v kuhinji, v gospodinjstvu ali v hišni lekarni. Pred kakimi štiridesetimi leti je bilo videti limono le v najboljših in premožnih hišah, danes pa se uporablja v vsakem gospodinjstvu. Vsakdo ve, da je s sladkorno vodo zmešan limonov sok, to je limonada, dobra in osvežujoča pijača za zdrave in za bolnike. Komur ponoči rado utrlje sree, naj spi je zvečer 1 do 2 kupici limonade in pomagano mu bo. Če tožijo otroci, da jih boli vrat, ožmi 1 do 2 limoni, primešaj precej sladkorja in daj to bolnikom piti oziroma jesti. Tudi naj otroci grgrajo limonovo vodo. Zvečer pa naj pijo že v postelji vročo limonado, kar je dobro sredstvo proti prehlajenju. — Ljudje, ki so pili preveč opojnih pijač, se kmalu stregnijo, ako pijo močno limonado; zadošča celo, da izsrkajo eno limono. Dobro je, da ima gospodinja limonov sok vedno pri rokah, pripravi ga lahko takole: Ožmi 14 limon, ki dajo približno pol litra soka. Ta sok precedi skozi redko platneno krpo in ga pusti stati v odprti steklenici 24 ur. Potem ga nalij v čiste stekleničice, katere dobro zamaši in še zapečati in jih spravi na hladen prostor. Tako spravljeni sok lahko hraniš dve leti. Da je limonov sok izvrstno čistilno sredstvo, je dobro znano. Gospodinja, ki lupijo krompir, češplje, izbirajo črne jagode i. dr., si očedijo roke z limonovim sokom. Črnilo spraviš iz tal, ako drgneš zamazano mesto prav krepko s prerezanimi limonami ter končno tla izpereš z gorko milnico (žajfnico). — Tudi iz perila izgine črnilo, če ga pokapljaš z limonovim sokom ter deneš perilo na solnce. To ponovi večkrat in končno operi perilo najprej v mlačni milnici, potem pa še v lugu. — Rijaste madeže odstraniš s perila na sledeči način: Nakapaj in drgni jih dobro s prerezano limono, potem položi na madež kos pivnika in likaj preko njega z vročim likalnikom. Ponovi to dvakrat in madež ti gotovo izgine. Tudi sadne madeže odstraniš z limonovim sokom. — Čevlje iz rumenega usnja osnažiš, ako nakapljaš na platneno krpico limonovega soka ter drgneš z njo čevlje tako dolgo, da izgine mokrota. Potem likaj čevlje še s svežo, suho krpo in vsa nesnaga preide. — Gobe, kakoršne se uporabljajo pri umivanju, najboljše očediš, če jih pokapljaš z limonovim sokom. Pusti jih tako par ur in potem izperj v čisti vodi. Z limonovim sokom okisane jedi so okusnejše kot z navadnim kisom začinjene. Za ljudi slabega želodca uporabljaj lahko tudi pri solati namesto kisa limonov sok. Nastrgani ali dobro sesekljeni limonovi olupki so prijetna in fina začimba skoraj vsem močnatim jedem. Limonove olupke lahko shraniš takole: Olupi limone prav tento z ostrim nožičem, sesekljaj jih in napolni z njimi dobro izmite stekleničice; drugo polovico napolni s stolčenim sladkorjem. Zamaši prav dobro te stekleničice, zaveži jih s pergamentnim papirjem ter jih deni v mrzli vodi k ognju, da se dobro segrejejo, zavreti pa ne smejo. Sladkor se mora samo segreti, a ne stopiti. Stekleničice hrani potem na hladnem prostoru. Izžete limone še lahko unorabljaj za snaženje bakrene nosode. Da povzroči kosec limonovega olupka čaju jako prijeten okus, je splošno znano.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. V Indiji se kuga bliskovito razširja. Mesto Lahore ima dnevno od 45 do 50 mrličev, dežela pa dosti ne zaostaja. V bodoče se bo smelo letno naseliti v Ameriki samo 1090 Avstrijcev, doslej 7342. — Na veliki petek je tretjina vasi Tschengls na Tirolskem pogorela. Tudi streha cerkve in stolp sta poškodovana. Skupno je pogorelo 14 hiš s pritliklinami, 3 osebe so težko ranjene. — Pri požaru v Čikagu je nastala velika eksplozija, ki je porušila 4 nadstropja. Cel oddelek ognjegascv je padel v ogenj: 8 jih je zgorelo, 12 pa je bilo prepeljanih v bolnico. — Pasiva trgovske bilance v ja-

nuarju in februarju 1924 znaša 189.532 milijonov zlatih kron, lani 100.430 milijonov. — Rusi zatirajo izobraženstvo. V zadnjih dneh so sovjeti zaprli 264 oseb, med njimi 21 znanstvenikov. 2 zdravnika in 9 učiteljev je bilo ustreljenih, 79 odvedenih v Sibirijo, ostali pa so zaprti v moskovskih zaporih. — Stalež brezposelnih na Koroškem 19. aprila 1526 oseb. — 8 ostočkov ljudi na svetu je kratkovidnih. Vzrok leži menda v tem, ker pada število nepismenih. — Štrajk tiskarskega osebja v Budimpešti še vedno traja.

Velika železniška nesreča se je dogodila 23. t. m. ob 2. uri zjutraj na gotthardski železnici v Švici. Brzovlak iz Milana in brzovlak iz Curiha sta trčila od postaje Bellinzona dalje v polnem diru skupaj. Učinek je bil grozovit. Električne lokomotive obeh vlakov so popolnoma uničene. Nemški vagon in dva italijanska so pričeli goreti. Veliko trupel je popolnoma sežganih, mnogo potnikov pa je ranjenih. Krivda nesreče leži na vlakovodji milanskega vlaka, ki je prezrl signal na „stoj!“ Škoda znaša okrog 5 milijonov frankov. Ta nesreča se smatra kot največja železniška nesreča, kar jih je Švica doživela. Med žrtvami se nahajajo tudi znani diplomati. Tako sta med drugimi zgorela znani vodja nemških nacionalcev dr. Helfferich in njegova mati. V četrtem vagonu nemškega brzovlaka so goreli ljudje kakor v krematoriju. Izmed 16 mrtvih je 10 nemških potnikov in 6 železniških uradnikov, okrog 50 oseb pa je poškodovanih.

Sivanje srca. Dunajski zdravnik Winkelberger je privedel na kliniko 20letnega mladeniča, ki se je z nožem sunil v prsa. Ob etrovi narkozi so mu odprli prsni koš in srce je pokazalo na desni strani 6 milimetrov široko rano. Zdravnik mu je sešil rano na srcu s tremi šivi, takisto tudi operacijsko rano. Štiri tedne po operaciji je bolnik že lahko zapustil bolnico in v nadaljnjih dveh tednih je bil popolnoma sposoben za delo. Na dunajski kliniki je bilo dosedaj operiranih 28 oseb na srcu; od teh jih je ozdravilo 10.

Ženske smejo nositi hlače. Ne sicer pri nas, pač pa v Ameriki v mestu Virginija. Mestni zastop je sklenil, da je ženskam tega mesta dovoljeno nositi na ulici kratke hlače. Povod za to je dal hud boj med moškimi in ženskami tega mesta. Ženske so naenkrat začele nositi hlače, kar moškim, ki smatrajo hlače za nekaj simbol svoje nadmoči, seveda ni bilo po volji. Časopisje je pisalo za in proti, vršili so se shodi in protestna zborovanja, končno pa so vendarle zmagale ženske. In danes je ves ženski svet v Virginiji v hlačah.

Osemurni delavnik za konje. „Echo de Paris“ poroča: Veterinarsko glasilo konstatira, da se je zdravstveno stanje konj znatno izboljšalo povsod tam, kjer je uveden osemurni delavnik. Zlasti je izginila kolika, to je bolezen, ki je upropastila mnogo konj in se je doslej največ napačno pripisovala uživanju razne zelene krme. Zadnja opazovanja pa so pokazala, da je bila kolika pogostoma posledica prevelikega napora konj, zlasti pri onih, ki vozijo težka bremena. Vlečenje tovorov vpliva na čreva in vsled tega so se razvijale različne bolezni, predvsem pa kolika. „Echo de Paris“ zaključuje svoje tozadevno poročilo: „Doživeli bomo še to, da se v stvar vmešajo društva za varstvo živali, ki bodo zahtevala od poslanske zbornice zakonito varstvo za konjski osemurni delavnik.“

Brezžična elektr. luč. „Daily News“ poročajo o zanimivem pogovoru z znamenitim elektrotehnikom Nikolajem Tesla. Pripoveduje, da se je pečal četrto stoletja s sistemi za brezžični prenos električne sile. Posrečilo se mu je, da lahko prenese moč skozi zemljo, izguba moči na največje oddaljenosti (20.000 milj) znaša en četrto odstotka. Pri sedanjih uporabi žic znaša izguba 20 in več odstot. Z uporabo male energije bo mogoča močna razsvetljava brez uporabe žic. Nikolaj Tesla, 68-letni mož, je doma iz Smiljana na Hrvaškem in živi v Newyorku. Teslovi toki imajo lastnost napraviti zrak za dober prevodnik. Najnovejša iznajdba obstoja v tem, da se je iznajditelju posrečilo pritegniti tudi zemljo v krog svojih tokov.

Najmanjši radioaparati na svetu. Radiomanija, ki je objela celi svet, je prinesla mnogo zanimivih rezultatov. Moderna tehnika nas je večkrat tako osupnila s svojimi izumi, da se že več ne čudimo. Toda radio je presegel vse naše nade in zahteve in je popolnoma naravno, da je našel tak odmev v življenju. Tako se zadnji čas govori mnogo o tem, da bodo dame nosile v svojih klobukih male radioaparate in tako lažje uživale ugodnosti tega čudesa ter manifestirale svoje napredne nazore... Našlo se je tudi spretnih ljudi, ki so novo modo izkoristili na svoj način. Nedavno je nekomu uspe-

lo konstruirati tako majhen radio, da ga je lahko spravil v svojo dozo za cigare. Tega konstruktorja je prekosil neki londonski draguljar, ki je instaliral radio v prstan! Kakor se nam to zdi neverjetno in morda neumno, so poskusi pokazali, da ti miniaturni aparati ravno tako dobro funkcionirajo, kakor drugi. Ta najmanjši radioaparati je dolg dva centimetra in širok en centimeter. Ako bo šlo to tako naprej, bodo zamenjali otroci puže in svinčene vojaške z različnimi radioigračkami, ker se današnja deca tako razlikuje od nekdanjega pojma „dete“, da bi to ne bilo nič čudnega.

Hranilnica in posojilnica v Sinči vasi (sedež v Dobrli vasi) ima v nedeljo, dne 11. maja 1924 ob 2. uri popoldne v uradni sobi v Dobrli vasi svoj

letni občni zbor

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje letnega računa za leto 1923.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Nadomestna volitev dveh članov načelstva.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi odbor.

Ako ob določeni uri občni zbor ni sklepčen, se vrši isti dan eno uro pozneje drugi občni zbor, ki je pri vsakem številu zadruženikov sklepčen 59

Južnokoroška gospodarska zadruga v Sinči vasi

prodaja po najnižji ceni:

apno, umetni gnoj, gips (mavec) za deteljo in lucerno, cement, kuhinjsko in živinsko sol, sladkor, vse vrste moko, deteljo, lucerno, travna semena, otrobe, vsakovrstno poljsko in domače orodje,

menja moko za žito,

menja mošt za žito ali denar,

kupuje vsakovrstna žita in krompir. 60

Razprodaja!

Oblastveno dovoljena.

Andrej Radl, Grebinj

Ker opustim svoje tukajšnje skladišče, prodajam svojo zalogo blaga po lastni ceni, n. pr.:

moško in žensko blago, meter od	28.000 K	naprej
blago iz pavole	12.000 K	„
moške in ženske srajce	30.000 K	„
moške spodnje hlače	27.000 K	„
moške obleke, gotove, I. vrste	380.000 K	„
moške hlače za štrpaciranje „	78.000 K	„
naglavne rute	7.000 K	„

Poleg tega slamnate klobuke, pripadajoče potrebščine, samoveznike in kravate, žepne robce, predpasnike, jopice, odeje, slamnice itd. globoko pod ceno.

Ne zamudite! Popraševanje je veliko!

Postrežba tudi v slovenskem jeziku! 61

Čitajte in razširjajte
Koroškega Slovenca!

Kjedom jemoj? V slovenskem Korotanu!